

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim: **Wybrane problemy przestępczości nieletnich**

Nazwa w języku angielskim: **Selected problems of juvenile delinquency**

Karta przedmiotu ważna od roku akademickiego: **2026/2027**

Kierunek studiów: **Pedagogika**

Poziom studiów: **Studia I stopnia**

Forma studiów: **Niestacjonarna**

Profil: **Praktyczny**

Specjalność: **Resocjalizacja z kryminologią**

Język wykładowy: **Polski**

Jednostka prowadząca: **Wydział Nauk Społecznych i Technicznych**

Opiekun przedmiotu: **dr hab. Rafał Czachor, prof. UJW**

OBCIĄŻENIE STUDENTA

	Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium	Projekt	Laboratorium
Liczba godzin zajęć dydaktycznych organizowanych przez Uczelnię	12	-	-	-	-
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta	50	-	-	-	-
Forma zaliczenia	Zaliczenie z oceną	-	-	-	-
Liczba punktów ECTS	2	-	-	-	-

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Brak

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie zaawansowanej wiedzy z zakresu źródeł i teoretycznych podstaw postępowania z nieletnimi a także przestępczości nieletnich.
----	---

C2	Zdobycie zaawansowanej wiedzy o prawnych i społecznych uwarunkowaniach funkcjonowania instytucji związanych z procesem postępowania wobec nieletnich.
C3	Nabycie umiejętności prowadzenia analizy i interpretacji przepisów prawa z zakresu podstaw postępowania wobec nieletnich a także działalności różnych organów, instytucji i organizacji powołanych do pracy z nieletnimi ze szczególnym uwzględnieniem praw nieletnich, którzy weszli w konflikt z prawem karnym, a także umiejętności analizy zjawiska przestępczości nieletnich – wielkość, struktura, specyfika.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ – PEU	
Z zakresu wiedzy:	
PEU_W01	Student zna, w stopniu zaawansowanym, podstawy pedagogiki resocjalizacyjnej: definicje, pojęcia, zakresy, rys historyczny, polskie szkoły pedagogiki resocjalizacyjnej – twórców i ich dzieła, współczesne koncepcje i teorie resocjalizacyjne, proces resocjalizacji w teorii i praktyce, dylematy resocjalizacyjne, nieprzystosowanie społeczne, resocjalizację-readaptację-reintegrację, działania od izolacji do środowiska otwartego, koncepcje twórczej resocjalizacji jako przykłady oddziaływań destygmatyzujących i podstawy teoretyczne metodyki pracy resocjalizacyjnej.
PEU_W02	Student zna, w stopniu zaawansowanym, pojęcia dewiacji społecznych w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej, koncepcje, teorie dewiacji społecznych, współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych, etiologię, skutki dewiacji społecznych, profilaktykę i zapobieganie dewiacjom społecznym.
Z zakresu umiejętności:	
PEU_U01	Student potrafi analizować pedagogikę resocjalizacyjną; przedstawić rys historyczny pedagogiki resocjalizacyjnej; opisywać polskie szkoły pedagogiki resocjalizacyjnej, w tym wymieniać ich twórców oraz ich dzieła; analizować proces socjalizacji w teorii i praktyce, określać dylematy socjalizacyjne oraz nieprzystosowanie społeczne, analizować koncepcje, teorie, definicje; charakteryzować pojęcia resocjalizacji-readaptacji-reintegracji, stosować definicje, pojęcia i zakresy; analizować i wykorzystywać współczesne koncepcje i teorie resocjalizacyjne; projektować działania od izolacji do środowiska otwartego; prezentować koncepcję twórczej resocjalizacji jako przykładu oddziaływań destygmatyzujących; stosować podstawy teoretyczne metodyki pracy resocjalizacyjnej.
PEU_U02	Student potrafi analizować dewiacje społeczne w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej; interpretować koncepcje i teorie dewiacji społecznych; określać współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych, przyczyny niedostosowania społecznego i skutki dewiacji społecznych, a także stosować profilaktykę i zapobieganie dewiacjom społecznym.
Z zakresu kompetencji społecznych:	
PEU_K01	Student świadomie ocenia poziom swojej wiedzy i umiejętności, rozumie konieczność zasięgania opinii ekspertów w rozwiązywaniu problemów, z którymi sam nie potrafi sobie poradzić, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć – WYKŁAD		Liczba godzin
W1	Wprowadzenie do przedmiotu, omówienie karty przedmiotu, zasad zaliczenia.	0,5
W1	Etiologia działalności nieletnich sprawców.	1,5
W2	Wpływ niektórych zjawisk społecznych na demoralizację i przestępczość nieletnich	2

W3	Odpowiedzialność nieletnich w świetle obowiązującego prawa. Środki stosowane wobec nieletnich.	2
W4	Rozmiary, struktura i dynamika przestępczości nieletnich na świecie i w Polsce.	2
W5	Mapa przestępczości nieletnich w Polsce.	2
W6	Prawa nieletniego przed organami wymiaru sprawiedliwości. Podsumowanie zajęć.	2
Razem		12

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
1.	Wykłady z prezentacją multimedialną
2.	Analiza mediów : film
3.	Studium przypadków

METODY I FORMY OCENY
OŚIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Formy oceny (F lub P)*	Numer efektu uczenia się (przedmiotowego)	Metody oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F	PEU_W01, PEU_W02, PEU_U01, PEU_U02, PEU_K01,	Kolokwium zawierające pytania zamknięte i/lub otwarte Ocena z pisemnej analizy pod kątem ich związku z problematyką przestępczości nieletnich Ocena aktywnego udziału w dyskusjach, umiejętności studenta wyrażania własnych poglądów oraz argumentowania swoich stanowisk oraz przygotowanie krótkiej analizy przypadku na podstawie dyskutowanych tematów.
P	PEU_W01, PEU_W02, PEU_U01, PEU_U02, PEU_K01	Średnia ocena, obejmująca ocenę ze studium przypadków, ocenę z pisemnej analizy mediów oraz kolokwium

*F – ocena formująca (w trakcie semestru), P – ocena podsumowująca (na koniec semestru)

KRYTERIA OCENY

OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Nr PEU	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
PEU_W01	Student zna podstawy pedagogiki resocjalizacyjnej: definicje, pojęcia, proces resocjalizacji w teorii i praktyce.	Student zna podstawy pedagogiki resocjalizacyjnej: definicje, pojęcia, zakresy, rys historyczny, polskie szkoły pedagogiki resocjalizacyjnej – twórców i ich dzieła, współczesne koncepcje i teorie resocjalizacyjne, proces resocjalizacji w teorii i praktyce, dylematy resocjalizacyjne, nieprzystosowanie społeczne, resocjalizację-readaptację-reintegrację, działania od izolacji do środowiska otwartego, koncepcje twórczej resocjalizacji jako przykłady oddziaływań destygmatyzujących i podstawy teoretyczne metodyki pracy resocjalizacyjnej.	Student zna w stopniu pogłębionym podstawy pedagogiki resocjalizacyjnej: definicje, pojęcia, zakresy, rys historyczny, polskie szkoły pedagogiki resocjalizacyjnej – twórców i ich dzieła, współczesne koncepcje i teorie resocjalizacyjne, proces resocjalizacji w teorii i praktyce, dylematy resocjalizacyjne, nieprzystosowanie społeczne, resocjalizację-readaptację-reintegrację, działania od izolacji do środowiska otwartego, koncepcje twórczej resocjalizacji jako przykłady oddziaływań destygmatyzujących i podstawy teoretyczne metodyki pracy resocjalizacyjnej.
PEU_W02	Student zna pojęcia dewiacji społecznych, teorie dewiacji społecznych.	Student zna pojęcia dewiacji społecznych, koncepcje, teorie dewiacji społecznych, współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych.	Student zna szczegółowe pojęcia dewiacji społecznych w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej, koncepcje, teorie dewiacji społecznych, współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych, etiologię, skutki dewiacji społecznych, profilaktykę i zapobieganie dewiacjom społecznym.
PEU_U01	Student potrafi analizować pedagogikę resocjalizacyjną; opisywać polskie szkoły pedagogiki resocjalizacyjnej, określać dylematy socjalizacyjne oraz nieprzystosowanie społeczne.	Student potrafi analizować pedagogikę resocjalizacyjną; przedstawić rys historyczny pedagogiki resocjalizacyjnej; opisywać polskie szkoły pedagogiki resocjalizacyjnej; analizować proces socjalizacji w teorii i praktyce, określać dylematy socjalizacyjne oraz nieprzystosowanie społeczne; charakteryzować pojęcia resocjalizacji-readaptacji-reintegracji, stosować definicje, pojęcia i zakresy; analizować współczesne koncepcje i teorie resocjalizacyjne; stosować podstawy teoretyczne metodyki pracy resocjalizacyjnej.	Student w stopniu pogłębionym analizuje pedagogikę resocjalizacyjną; przedstawia rys historyczny pedagogiki resocjalizacyjnej; opisuje polskie szkoły pedagogiki resocjalizacyjnej, w tym wymienia ich twórców oraz ich dzieła; analizuje proces socjalizacji w teorii i praktyce, określa dylematy socjalizacyjne oraz nieprzystosowanie społeczne, analizuje koncepcje, teorie, definicje; charakteryzuje pojęcia resocjalizacji-readaptacji-reintegracji, stosuje definicje, pojęcia i zakresy; analizuje i wykorzystuje współczesne koncepcje i teorie resocjalizacyjne; projektuje działania od izolacji do środowiska otwartego; prezentuje koncepcję twórczej resocjalizacji jako przykładu oddziaływań destygmatyzujących; stosuje podstawy teoretyczne metodyki pracy resocjalizacyjnej.

PEU_U02	Student analizuje dewiacje społeczne; określa współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych, oraz przyczyny niedostosowania społecznego.	Student analizuje dewiacje społeczne; interpretuje koncepcje i teorie dewiacji społecznych; określa współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych, oraz przyczyny niedostosowania społecznego.	Student szczegółowo analizuje dewiacje społeczne w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej; interpretuje koncepcje i teorie dewiacji społecznych; określa współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych, przyczyny niedostosowania społecznego i skutki dewiacji społecznych, a także stosuje profilaktykę i zapobieganie dewiacjom społecznym.
PEU_K01	Student świadomie ocenia poziom swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji.	Student ocenia poziom swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności.	Student świadomie, w stopniu pogłębionym ocenia poziom swojej wiedzy i umiejętności, rozumie konieczność zasięgania opinii ekspertów w rozwiązywaniu problemów, z którymi sam nie potrafi sobie poradzić, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia.

MACIERZ POWIĄZANIA

EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU WYBRANE PROBLEMY PRZESTĘPCZOŚCI

NIELETNICH

Z EFEKTAMI UCZENIA SIĘ NA KIERUNKU PEDAGOGIKA

Przedmiotowy efekt uczenia się	Odniesienie przedmiotowe o efektu do efektów uczenia się zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEU_W01	K_W01, K_W02	C1, C2, C3	W1-6	1,2,3
PEU_W02	K_W03	C1, C2, C3	W1-6	1,2,3
PEU_U01	K_U02	C1, C2, C3	W1-6	1,2,3
PEU_U02	K_U02	C1, C2, C3	W1-6	1,2,3
PEU_K01	K_K01, K_K02	C1, C2, C3	W1-6	1,2,3

LITERATURA PODSTAWOWA	
Błachut J., Gaberle A., Krajewski K., Kryminologia, Gdańsk 2004,	
Gula B. (red), Wysocka- Pleczyk W.: Przestępczość nieletnich. Dziecko jako ofiara i sprawca przemocy, Kraków 2009	
K. Gromek. Komentarz do ustawy o kurateli sądowej	
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA	
Robert Agnewa, "Juvenile Delinquency: Causes and Control", Wydawnictwo: Oxford University Press, Rok wydania: 2019	
Marilyn D. McShane i Michael Cavanaugh, "Understanding Juvenile Justice and Delinquency", Wydawnictwo: Jones & Bartlett Learning, Rok wydania: 2018	
Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (t.j. Dz.U. z 2002 r., Nr.11,poz.109 ze zm.) z aktami wykonawczymi.	